

УДК 811.163.6'35=161.2'373.2

ХОРОЗ Наталія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології імені проф. Іларіона Свенціцького, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна (nataliya.khoroz@lnu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5013-5817>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2024.60.20>

Бібліографічний опис статті: Хороз, Н. (2024). Проблема відтворення словенською мовою диграфів -ль, -нь в українських онімах. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 60, 171–177, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2024.60.20>

ПРОБЛЕМА ВІДТВОРЕННЯ СЛОВЕНСЬКОЮ МОВОЮ ДИГРАФІВ -ЛЬ, -НЬ В УКРАЇНСЬКИХ ОНІМАХ

Анотація. Протягом тривалого часу українські пропріативи переносили в інші мови через мову-посередника, тобто російську. Те саме явище спостережене й у словенській мові. Зміни у відтворенні онімного простору окреслилися лише після початку російсько-української війни, а особливо після 24 лютого 2022 року, коли Україна стала провідною темою словенських масмедіа. Практично кожну новину з України супроводжувано великою кількістю власних назв. Отже, виникла потреба, а відтак і проблема їх передачі.

Серед словенських мовознавців немає одностайної думки стосовно цього питання, бракує ґрунтовних напрацювань у цій царині, а це додатково ускладнює передачу українського ономастикону словенською мовою. Тож не дивно, що фіксуємо його практично хаотичне відтворення в словенських публіцистичних джерелах. Розвідка присвячена докладному вивченню та систематизації особливостей відтворення в словенських ЗМІ диграфів -ль, -нь, наявних в українських онімах. Для цього використані описовий, зіставний методи та метод аналізу.

Аналіз допоміг виявити такі явища: а) наявність дублетних форм у більшості українських топонімів та антропонімів (60 %); б) усі астіоніми з основою на -поль / -піль мають подвійне написання; в) подекуди одне інформаційне джерело пропонує два варіанти того самого пропріатива або пропріативів того ж орфографічного типу, що свідчить про відсутність бодай умовних правил передачі українських пропріативів у межах одного інформаційного мовника.

Уважаємо, що правила правопису українських власних назв словенською мовою потребують ретельного перегляду, чіткого встановлення принципів написання українських назв, які б сприяли уніфікації їх передачі. Водночас слід зважати на те, аби напрацьовані рішення не призвели до суттєвої деформації українського екзоніма, що унеможливило б чи ускладнило його впізнаваність.

Ключові слова: українські оніми, словенська мова, правопис, словенські ЗМІ.

KHOROZ Nataliya – PhD in Philology, Assistant Professor at the Department of Slavic Philology named after Professor Ilarion Svientsitskyi, Ivan Franko National University of Lviv, 1, Universytetska str., Lviv, 79000, Ukraine (nataliya.khoroz@lnu.edu.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5013-5817>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2024.60.20>

To cite this article: Khoroz, N. (2024). Problema vidtvorennia slovenskoiu movoiu dyhrafiv -l', -n' v ukrainskykh onimakh [The problem of transliteration of digraphs –l', –n' in Ukrainian onyms by the means of Slovenian language]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia «Filolohiia» – Problems of Humanities. “Philology”*

Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 60, 171–177, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2024.60.20> [in Ukrainian].

THE PROBLEM OF TRANSLITERATION OF DIGRAPHS -L', -N' IN UKRAINIAN ONYMS BY THE MEANS OF SLOVENIAN LANGUAGE

Summary. For a long time, Ukrainian proper names were transferred to other languages through an intermediary language, that is, Russian. The same trend was observed in Slovenian. Changes in the transferring of the onym space were outlined only after the outbreak of the Russian-Ukrainian war, and especially after February 24, 2022, when Ukraine became the leading topic in the Slovenian media. Almost every news item from Ukraine was accompanied by a large number of proper names. Thus, there was a need, and hence a problem, in their translation.

There is no unanimous opinion among Slovenian linguists on this issue, and there are no solid developments in this area, which further complicates the situation with the translation of the Ukrainian onomasticon into the Slovenian language. Therefore, it is not surprising that it is recorded in almost chaotical spelling in Slovenian journalistic sources. A detailed study and systematization of the peculiarities of the transliterating of digraphs -l', -n' in Ukrainian proper names in the Slovenian media is presented in this research. For this purpose descriptive, comparative and analysis methods were used.

The analysis revealed the following phenomena: a) the presence of doublet forms of most Ukrainian toponyms and anthroponyms (60%); b) all astionyms with the base -pol' / -pil' have double spelling; c) sometimes one information source offers two variants of the same proper name (propriative) or proper names (propriatives) of the same orthographic type, which indicates the absence of at least conditional rules for the transliteration of Ukrainian proper names followed by the same information broadcaster.

We believe that the rules for spelling of Ukrainian proper names in the Slovenian language require a thorough revision, a clear standardization of the principles of approach to spelling of Ukrainian proper names, which would contribute to the unification of their transmission. At the same time, it should be taken into account that the developed solutions should not lead to a significant deformation of the Ukrainian exonym, which would make it impossible or difficult to recognize.

Key words: Ukrainian proper names, Slovenian language, spelling, Slovenian media.

Постановка проблеми. Доля функціонування українського ономастикону в іноземних ономастичних просторах досить непроста. Протягом тривалого часу українські пропріативи переносили в інші мови через мову-посередника, тобто російську. Те саме явище характеризує й словенську мову. Зміни у відбитті онімного простору окреслилися лише після початку російсько-української війни, а особливо після 24 лютого 2022 року, коли Україна стала провідною темою словенських масмедіа. Новини з України зарясніли власними назвами (іменами й прізвищами, назвами місцевостей та інших географічних об'єктів, дотичних до воєнних дій), тож виникла потреба, а відтак і проблема передачі українських власних назв.

Чинний «Словенський правопис» із 2001 року прописує, що в українських пропріативах український м'який знак ь після приголосних пропускається, лише після сонантів «-l, -n (зазвичай) замінюється приголосним j»

(Pravila I, с. 180). Як бачимо, правило не має зобов'язального характеру і досить розмите, не пояснює, у котрих випадках слід писати j, який би пом'якшував -l, -n, а в яких – ні. При цьому наводяться такі приклади: Рильський – Rilski, Хмельницький – Hmelnicki, Диканька – Dikanka (Pravila I, с. 180). Уже в самому правописі натрапляємо на певну суперечливість, адже в жодному з поданих прикладів диграфи -ль, -нь не відтворені словенською у вигляді диграфів -lj, -nj. Тож незрозуміло, що криється за словенським поняттям «зазвичай».

Такі ж суперечності виявляємо й на офіційному сайті fran.si Інституту словенської мови імені Франа Рамовша Науково-дослідницького центру Словенської академії науки та мистецтва. Зокрема, в електронному правописі, вміщеному на цьому інтернет-ресурсі, зафіксований астіонім Simferopol, а в «Мовному порадику» («Jezikovna svetovalnica»), покликаному роз'яснювати та вирішувати актуальні мовні питання (його на

тому самому сайті ведуть провідні словенські мовознавці-словеністи згаданого Інституту) лінгвісти Г. Добровольц та С. Торкар (листопад 2021 року) передали астіоніми *Тернопіль*, *Севастополь*, *Сімферополь* як *Ternopilj*, *Sevastopolj*, *Simferopolj* (Dobrovoljc, Torkar, 2021).

М. Углік у тому самому «Мовному порадинику» (березень 2022 року) радить записувати українські топоніми без пом'якшення, оскільки, за його словами, словенській мові не властиве пом'якшення приголосних, і буквосполучення «приголосний + j» суперечать нормам словенської мови, тож, адаптуючи українські власні назви, радить ігнорувати пом'якшення (наприклад, *Irpín*). Те саме правило рекомендує застосовувати й під час написання українських топонімів з основою *-поль* (від грецької основи *-поліс*): *Mariupol*, *Melitopol*, *Nikopol*, *Sevastopol* (Uhlik, 2022).

Як бачимо, серед словенських мовознавців немає однак думки стосовно цього питання, а це додатково ускладнює ситуацію щодо передачі українського ономастичного словенською мовою. Тож не дивно, що спостерігаємо його практично безладне відтворення у словенських публіцистичних джерелах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Адаптації словенською мовою іншомовних онімів присвятили свої розвідки, зокрема, А. Погачник, який дослідив проблему передачі нелатиничних власних назв (Pogačnik, 2012); А. Стопар (Stopar, 2022) та М. Хочевар (Hočevar, 1999–2000), які писали про англійські власні назви; М. Петровчич, який виклав свої роздуми та обґрунтування щодо написання китайських онімів словенською мовою (Petrovčič, 2009) та ін. Однак питання передачі українських топонімів словенською мовою досі надзвичайно актуальне, адже наразі немає хоч би яких розвідок, не кажучи вже про ґрунтовні дослідження чи напрацювання у цій царині. Під час написання українських онімів словенці здебільшого керуються «Словенським правописом» із 2001 року, який лише побіжно прописує правила передачі українських онімів словенською мовою (Pravila I, 2001), також традицією та фрагментарними практичними рекомендаціями, які пропонують електронний «Мовний порадиник» і національний громадський мовник

RTV SLO, однак вони не вирішують усього масиву проблем передачі українського онімного простору словенською мовою. У своїй попередній розвідці ми зробили спроби структурувати та описати деякі особливості функціонування українських топонімів у сучасних словенських ЗМІ, лише побіжно торкнувшись питання передачі диграфів *-ль*, *-нь* словенською мовою (Хороз, 2024). **Актуальність** статті обґрунтована потребою акцентувати увагу мовознавців на проблемі, висвітливши та систематизувавши її головні аспекти. А її **метою** є детально дослідити особливості відтворення словенською мовою буквосполучень *-ль*, *-нь* в українських онімах, які функціонують на сторінках сучасних словенських періодичних видань. **Завдання** праці передбачає систематизацію, унаочнення та опис специфіки написання словенською мовою диграфів *-ль*, *-нь* в українських пропріативах. Для цього були використані описовий, зіставний **методи** та метод аналізу.

Виклад матеріалу. Як уже згадувало, ймовірно, через нечіткі правила передачі українських власних назв, прописані «Словенським правописом» (2001), та неуніфіковану фіксацію їх у різних офіційних мовних порадиниках, словенці передають їх безсистемно. Це стосується і тих, які містять у своєму складі диграфи *-ль*, *-нь*. Моніторинг словенських новинних сайтів засвідчив дуже строкату картину записування українських екзонімів. Під час аналізу фактичного матеріалу часом важко спостерегти яку-небудь закономірність. Тож проблема уніфікації і кодифікації написання українських онімів словенською мовою є доволі гострою. Унаочнимо на конкретних прикладах згадане явище:

- астіонім *Irpín* має два варіанти написання (*Irpínj* / *Irpín*): 1) *Večina prebivalcev Irpinja se je v zadnjih mesecih v kraj že vrnila; nekatere močno poškodovane stanovanjske bloke nameravajo podreti, nekatere bodo obnovili* /rtvslo.si, 28.11.2022/; 2) *Morda bodo danes zbežali tudi prebivalci iz Mariupola, kot so denimo zbežali iz Irpina, mesta, okoli 20 kilometrov severozahodno od Kijeva* /delo.si, 06.03.2022/;

- те саме явище спостерігаємо й під час уживання астіоніма *Хмельницький* (*Hmeljnicki* / *Hmelnicki*): 1) *Napadi so v mestih Krivoj*

Rog, **Hmeljnicki** in Zmijiv skupno terjali najmanj štiri smrtne žrtve, je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP sporočil namestnik vodje urada ukrajinskega predsednika Oleksij Kuleba /delo.si, 08.02.2024/; 2) Ruske sile so ob tem ponoči napadle ukrajinske regije Kijev, Herson, Vinica, Sumi, Dnipropetrovsk, Mikolajiv, Kirovograd, **Hmeljnicki** in Černigiv s 26 droni in petimi raketami, poroča ukrajinska tiskovna agencija Ukrinform /dnevnik.si, 20.08.2024/; 3) V mestu **Hmeljnicki** na zahodu Ukrajine naj bi glede na poročila z območja ostanki sestreljenega drona padli na poslopje nekdanje tovarne, poškodovanih ni bilo, povzema nemška tiskovna agencija dpa /n1info.si, 30.11.2023/;

- антропонім Шмигаль теж має кілька варіантів передачі словенською мовою (**Šmigalj** / **Šmigal**, **Šmihalj** / **Šmihal**): 1) Zaradi vojne, ki danes divja že 295 dan, se bo ukrajinsko gospodarstvo v naslednjem letu skrčilo na polovico, jenapovedalpredsednikukrajinskevlade Denis Šmigalj /delo.si, 14.12.2022/; 2) Ukrajina je pripravljena presežke električne energije izvažati v Nemčijo in s tem podpreti prizadevanja največjega evropskega gospodarstva za odpravo odvisnosti od uvoza ruske energije, je pred obiskom v Berlinu za nemško tiskovno agencijo dpa dejal ukrajinski premier Denis Šmigal /n1info.si, 03.09.2022/; 3) Ukrajinski premier Denis Šmihalj je obisk označil za močen znak politične podpore in dodal, da sta se z Roberto Metsolo pogovarjala tudi o strožjih sankcijah proti Rusiji. Prav tako je poudaril, da je Ukrajina popolnoma pripravljena na naslednji korak v pogajanjih o ukrajinskem članstvu v EU-ju /novice.najdi.si, 01.04.2022/; 4) Ukrajinski premier Denis Šmihal je danes pozval Zahod, naj nadzor nad zaseženim ruskim premoženjem prenese na Ukrajino, da bi ga lahko uporabili za obnovo države /n1info.si, 04.03.2024/;

- незрозуміло також, чому у прізвищі Hlanj (Хлань) прикінцевий приголосний п пом'якшений, а в прізвищі Šeršen (Шершень) – ні. Наприклад, 1) «Danes je prišlo do močnega artilerijskega napada na sovražnikove položaje na celotnem ozemlju okupirane regije Herson,» je dejal namestnik predsednika regionalnega sveta Hersona Sergej Hlanj ter dodal, da je končno prišel trenutek «osvoboditve celotne regije» /n1info.si, 29.08.2022/; 2) Predstavnik ukrajinske vojske Valerij Šeršen je dejal, da ruska

vojska jezove razstrljuje namerno, da bi ovirala napredovanje ukrajinskih sil v regiji. Kremelj obtožbe o krivdi zavrača in s prstom kaže na Kijev, poroča BBC /rtvslo.si, 12.06.2023/.

Усі українські топоніми, які закінчуються на -поль / -піль, мають у сучасних словенських ЗМІ дві форми написання: -polj / -pol, -pilj / -pil, наприклад,

Mariupolj / **Mariupol**: 1) Najslabše je trenutno v **Mariupolju**, kjer so prebivalci v hudem mrazu že več kot teden dni brez elektrike in vode, primanjkuje pa tudi hrane in zdravil /druzina.si, 12.03.2022/; 2) V mestu Herson je verjetno že prišlo do kritičnega pomanjkanja zdravil, pristaniškemu mestu Mariupol pa grozi izbruh kolere, je danes sporočilo britansko obrambno ministrstvo /n1info.si, 10.06.2022/;

Sevastopolj / **Sevastopol**: 1) Mediji na polotoku Krim, ki si ga je Rusija priključila leta 2014, so medtem poročali o eksplozijah v pristanišču **Sevastopol** /n1info.si, 13.10.2023/; 2) Tam, v **Sevastopolu**, ima bazo ruska črnomska flota, ki je ena od štirih ruskih flot /n1info.si, 10.10.2022/; 3) Danes so pri mestu Sevastopolj na Krimu eksplodirala skladišča goriva, vendar Ukrajinci odgovornosti za napad niso prevzeli /rtvslo.si, 05.08.2023/;

Gostomelj / **Gostomel**, **Hostomel**: 1) Slovesno sporočam, da je bil Gostomelj do zdaj okupiran /rtvslo.si, 01.04.2022/; 2) Čeprav je bil v prvih urah videti, da bodo komandosi in padalci iz desantnih enot, ki so uspeli za nekaj časa zavzeti osrednje kijevsko letališče Gostomel, vzpostavili mostišče, s čemer bi zalednim ruskim silam omogočili izkrcanje iz letal takorekoč na vhodu v Kijev, načrt ni uspel /plusportal.si, 24.02.2022/; 3) Ukrajinski predsednik Volodimir Zelenski pa je včeraj priznal, da so ruske sile zavzele letališče **Hostomel**, ki se nahaja približno 40 kilometrov od središča ukrajinske prestolnice Kijev /demokracija.si, 25.02.2024/;

Borispolj / **Borispol**: 1) Župan mesta **Borispol** Volodimir Borisenko je v luči grožnje, da bo mesto kmalu uničeno, ljudi pozval, naj ga čim prej zapustijo /druzina.si, 22.03.2022/; 2) Štiriindvajsetega februarja 2022 ob pol petih zjutraj so v Kijevu zaslišali prve eksplozije na letališču **Borispolj** na levem bregu reke Dnibr /preberi.si, 02.03.2024/;

Ternopilj / **Ternopil**: 1) Tarča napadov so bile tudi regije Žitomir, Hmeljnicki in **Ternopil**,

poroča nemška tiskovna agencija dpa /zurnal24.si, 26.08.2024/; 2) *Tarča ruskih napadov je bila tudi regija **Ternopil**, kjer je bil po navedbah lokalnih oblasti poškodovan industrijski objekt. Izbruhnil je tudi požar, ki ga gasilci še niso uspeli pogasiti* /dnevnik.si, 20.08.2024/; 3) *Napadi so se zgodili po tem, ko je Rusija v torek izstrelila rekordno število brezpilotnih letalnikov, pri čemer se je prekinila oskrba z elektriko v velikem delu zahodne pokrajine **Ternopilj**, na območju Kijeva pa so bile poškodovane stanovanjske stavbe* /rtvslo.si, 27.11.2024/;

Rivnopolj / Rivnopol: 1) Ukrajinske sile so v regiji Doneck na jugu države osvobodile naselje Rivnopol /n1info.si, 26.06.2023/; 2) *Ukrajinskim vojakom je v protiofenzivi «delno uspelo» napredovati v smeri **Rivnopolja** in Staromajorska v regiji Doneck in so obdržali svoje pridobitve, pa je dejal tiskovni predstavnik generalštaba oboroženih sil Ukrajine* /rtvslo.si, 22.06.2023/;

Melitopolj / Melitopol: 1) Na jugu države se prav tako krepijo spopadi – ruske sile so napadle Odeso, ukrajinske sile pa so se odzvale z napadom v Melitopolju, ki ga zaseda Rusija /n1info.si, 11.12.2022/; 2) *Ukrajinska vojska je medtem nadaljevala ofenzivo v smeri **Melitopola** in Bahmuta na vzhodni fronti v regiji Doneck* /n1info.si, 13.10.2023/. Як бачимо, той самий мовник ужив топонім Мелітополь у різних формах, а це означає, що навіть у межах одного інформаційного джерела бракує певної системності, не напрацьовані бодай умовні правила передачі українських онімів одним інформаційним мовником. У наведених нижче фрагментах фіксуємо аналогічне явище:

*Nikopolj/Nikopol: 1) V regiji Dnipropetrovsk sta bila žrtvi ruskega obstreljevanja v mestu Červonogrigorivka v bližini **Nikopola** po navedbah ukrajinskega notranjega ministrstva 26- in 22-letni brat* /megafon.si, 09.03.2024/; 2) *V napadu so bili močno poškodovani proizvodni obrati zasebnega podjetja, je na Telegramu zapisal guverner regije Dnipro Valentin Reznichenko in dodal, da so ruske sile obstreljevale tudi mesto **Nikopolj*** /megafon.si, 29.11.2022/;

Аналіз джерел фактичного матеріалу показав, що словенські масмедіа не мають правописного рішення щодо передачі українських основ піль / -поль. Ба більше, спосте-

режено різнобій у передачі того самого астіоніма або однотипних астіонімів в одному інформаційному джерелі.

Попри рекомендації «Словенського правопису» (2001) зазвичай пом'якшувати українські -ль / -нь у пропріативах, усе ж більша їх частина записується словенською без пом'якшення (60%). Наприклад, 1) *Ukrajinski predsednik Volodimir Zelenski je zamenjal visokega generala Jurija Sodola, ki je bil v okviru poveljevanja ukrajinskim vojakom v boju proti ruski agresiji deležen obtožb nesposobnosti in zlorabe položaja* /n1info.si, 25.06.2024/; 2) *V regiji Poltava je vasi **Olhivka** na bregu reke Dneper, ki je pod nadzorom Kijeva, med topniškim obstreljevanjem umrla 58-letna ženska, ranjen pa je bil 49-letni moški, je sporočilo ukrajinsko ministrstvo za obrambo* /n1info.si, 09.03.2024/; 3) *Obseg škode zaenkrat ni znan, po poročanju ruskih medijev pa napad na terminal, ki se nahaja v bližini mesta **Rovenki**, ni terjal smrtnih žrtev. Izbruhnil je požar, ki pa naj bi ga že pogasili* /necenzurirano.si, 13.10.2024/; 4) *Namestnik ukrajinskega zunanjega ministra in nekdani ukrajinski veleposlanik v Nemčiji Andrij **Melnik** je danes dejal, da „ni nemogoče“, da bi Kitajska prevzela vlogo posrednice pri doseganju miru v Ukraini, poroča nemška tiskovna agencija dpa* /sta.si, 30.04.2023/; 5) *Državna služba za nujne primere Ukrajine je na Facebooku objavila, da so bile v ponedeljek uničene tri zasebne stanovanjske hiše, poškodovanih je bilo še 10 hiš in dve gospodarski poslopji v sovražnikovem obstreljevanju dveh naseljenih krajev skupnosti Malin, okrožje **Korosten** v regiji Žitomir* /nova24tv.si, 27.02.2022/; 6) *«Sovražnikove ofenzivne akcije so bile neuspešne na območjih Stepove, Avdijivke in **Tonenke** v regiji Doneck, kjer so obrambne sile odbile več kot 20 napadov,» je v poročilu zapisala ukrajinska vojska, ki medtem nadaljuje z dolgotrajno ofenzivo v smeri mesta Melitopol v regiji Zaporozje* /n1info.si, 07.11.2023/; 7) *Medtem ko Rusija izvaja obsežne napade z droni na Ukrajinu, njene sile napredujejo na vzhodu države, kjer so po navedbah ruskega obrambnega ministrstva v četrtek zavzele še vas Mikolajivka v regiji Doneck in **Stelmahivka** v sosednji regiji Lugansk, ki je skoraj v celoti pod ruskim nadzorom* /n1info.si, 30.08.2024/.

Топонім Львів у словенській мові має свою давню традицію написання (без пом'якшення), тому тут орфографічні дублети не зафіксовані.

Що ж до антропоніма Kovalov (Ковальов) і топоніма Verhnokamjansk (Верхньокам'янськ), то втрата пом'якшення, на нашу думку, суттєво впливає на відтворення їхньої автентичності: 1) Ruske sile nadaljujejo z napadi na ukrajinske vojake, ki so se utrdili ob fronti v ukrajinski regiji Doneck na vzhodu države, je danes sporočilo rusko obrambno ministrstvo in pri tem dodalo, da so zračne napade izvedli v krajih Verhnokamjansk, Andrijivka in Vojane /megafon.si, 29.11.2022/; 2) Tiskovni predstavnik vojske Andrij Kovalov je ob tem sporočil, da naj bi se ukrajinske sile v regiji Zaporoz'je kmalu okrepile /megafon.si, 23.06.2023/.

Як впливає з наведеного, у сучасних словенських масмедіа спостерігаємо непослідовне відтворення українських онімів, які містять *-ль-*, *-нь-* у своєму складі.

Висновки. Отже, правопис українських пропріативів словенською мовою вимагає уніфікації та напрацювання чітких правил, адже орфографічна картина, фіксована протягом майже трьох років повномасштабної російсько-української війни у словенських ЗМІ, дуже строката.

Зокрема, диграфи *-ль / -нь* не мають чіткого принципу передачі словенською мовою. Одні правописні джерела радять наслідувати східнослов'янську норму й зберігати пом'якшення на письмі, інші ж рекомендують його ігнорувати, оскільки воно не характерне для словенської мови.

Можливо, саме через це і спостерігаємо таку хаотичну передачу українських онімів, які містять буквосполучення *-ль / -нь* у своєму складі.

Зафіксовані дублетні форми більшості українських топонімів та антропонімів. Усі астіоніми з основою на *-поль / -піль* мають подвійне написання. Подекуди одне інформаційне джерело пропонує два варіанти написання якогось пропріатива або пропріативів того самого орфографічного типу. Попри те, переважають оніми, записані без пом'якшення (60% проти 40%).

Зважаючи на викладене, вважаємо, що правила правопису українських власних назв словенською мовою потребують ретельного перегляду, чіткого внормування принципів підходу до написання українських назв, які б сприяли уніфікації їх передачі. Водночас слід зважити на те, аби напрацьовані рішення не призвели до суттєвої деформації українського екзоніма, що унеможливило б чи ускладнило його впізнаваність.

Ця розвідка висвітлює лише одну з численних проблем словенської мови. Подальші дослідження в цій галузі дадуть змогу виявити весь спектр наявних проблем, посприяти їх вирішенню й ґрунтовним напрацюванням правописних, граматичних, колокваційних та інших правил для внормування й кодифікації українського ономастичного словенською мовою.

ЛІТЕРАТУРА

- Хороз Н. Написання українських топонімів у словенських ЗМІ 2022–2023 років. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 76. Т. 2. С. 183–188.
- Dolbovoljc H., Torkar S. Ukrajinska in beloruska imena : uporabiti ruski zapis ali ne? 2021. URL: <https://svetovalnica.zrc-sazu.si/topic/5525/ukrajinska-in-beloruska-imena-uporabiti-ruski-zapis-ali-ne> (дата звернення : 11.12.2024)
- Hočevan M. Angleška zemljepisna lastna imena v slovenskem prevodu angleškega turističnega vodnika po Londonu. *Jezik in slovstvo*. 1999–2000. Št. 45. S. 294–307.
- Petrovčič M. Pregled načinov latinizacije kitajskega jezika in primerjava poglavitnih sistemov. *Azijske in afriške študije*. 2009. Št. 13. Knj. 2. S. 83–102.
- Pogačnik A. Glasovno domačenje lastnih imen iz nelatiničnih pisav. *Pravopisna stikanja : razprave o pravopisnih vprašanjih*. Ljubljana : Založba ZRC, 2012. S. 73–83.
- Pravila I. Slovenski pravopis. Ur. J. Toporišič, F. Jakopin idr., 2001. URL : https://fran.si/134/slovenski-pravopis/datoteke/Pravopis_Pravila.pdf (дата звернення : 12.11.2024)
- Pravopis 8.0. Komentarji poglavij I-IV. 2022. URL : <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/book/2018> (дата звернення : 14.11.2024)
- Stopar A., Ilc G. Domačenje angleškega polglasnika v slovenskem pravopisu. *Pravopis na zrnu graha. Razprave o pravopisnih vprašanjih*. Ljubljana : Založba ZRS, 2022. S. 181–241.

Uhlik M. Zapis in sklanjanje ukrajinskega imena «Mariupol». 2022. URL : <https://svetovalnica.zrc-sazu.si/topic/5744/zapis-in-sklanjanje-ukrajinskega-imena-mariupol> (дата звернення : 10.12.2024)

REFERENCES

- Dolbovoljc, H., Torkar, S.** (2021) *Ukrajinska in beloruska imena: uporabiti ruski zapis ali ne?* [Ukrainian and Belarusian names: to use Russian notation or not?] Retried December 11, 2024, from <https://svetovalnica.zrc-sazu.si/topic/5525/ukrajinska-in-beloruska-imena-uporabiti-ruski-zapis-ali-ne> [in Slovenian].
- Hočevār, M.** (1999–2000). Angleška zemljepisna lastna imena v slovenskem prevodu angleškega turističnega vodnika po Londonu [English geographical proper names in the Slovenian translation of an English tourist guide to London]. *Jezik in slovstvo – Language and Literature* (Vol. 45), (pp. 294–307) [in Slovenian].
- Khoroz, N.** (2024). Napysannia ukrainskykh toponimiv u slovenskykh ZMI 2022–2023 rokiv [Ukrainian toponyms in Slovenian media (2023–2023)]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Humanities science current issues* (Vol. 76), (Issue 2), (pp. 183–188) [in Ukrainian].
- Petrovčič, M.** (2009). Pregled načinov latinizacije kitajskega jezika in primerjava poglavitnih sistemov [Overview of the methods of romanization of the Chinese language and comparison of the main systems]. *Azijske in afriške študije – Asian and African Studies* (Vol. 13), (Issue 2), (pp. 83–102) [in Slovenian].
- Pogačnik, A.** (2012). Glasovno domačenje lastnih imen iz nelatiničnih pisav [Phonetic adaptation of proper names from non-Latin scripts] *Pravopisna stikanja: razprave o pravopisnih vprašanjih – Orthographic connections: discussions on orthographic* (pp. 73–83). Ljubljana: Založba ZRC [in Slovenian].
- Pravila I.** (2001). Slovenski pravopis [Slovenian spelling]. J. Toporišič, F. Jakopin (Eds.). Retried November 12, 2024, from https://fran.si/134/slovenski-pravopis/datoteke/Pravopis_Pravila.pdf [in Slovenian].
- Pravopis 8.0.** (2022). Komentarji poglavij I–IV [Spelling 8.0. Comments on chapters I–IV]. Retried November 14, 2024, from <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/book/2018> [in Slovenian].
- Stopar, A., Ilc, G.** (2022). Domačenje angleškega polglasnika v slovenskem pravopisu [The adaptation of the English semivowel in Slovenian orthography] *Pravopis na zrnu graha. Razprave o pravopisnih vprašanjih – Spelling on a pea. Discussions on orthographic* (pp. 181–241). Ljubljana : Založba ZRS [in Slovenian].
- Uhlik, M.** (2022). *Zapis in sklanjanje ukrajinskega imena «Mariupol»* [Spelling and declension of the Ukrainian name «Mariupol»]. Retried December 10, 2024, from <https://svetovalnica.zrc-sazu.si/topic/5744/zapis-in-sklanjanje-ukrajinskega-imena-mariupol> [in Slovenian].